

Uspela vaja »Zaščita 85«

Letošnja osrednja vaja občinskega štaba za civilno zaščito je bila 26. oktobra v skupnosti krajevnih skupnosti Medvode, v Preski, ob Škofjeloški cesti. Pri gašenju, reševanju ter dekontaminaciji onesnaženega terena so sodelovali samoupravni organi krajevnih skup-

nosti Preska in komite za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, štabi za civilno zaščito s svojimi enotami skupnosti krajevnih skupnosti Medvode in krajevna skupnost Preska, Color, Donit, in Tekstilna Medvode ter gasilsko društvo Preska.

Posebno pozornost je vzbudila naprava za pobiranje razlitih naftnih derivatov in ostalih organskih topil. Napravili so jo konec leta 1983 v tovarni Color. Je zelo enostavna, saj jo lahko izdelajo v vsakem gasilskem društvu, ki ima osnovno gasilsko orodje, to je motorko, cevi in medmešalec za peno. Bistvo naprave je v tem, da uporabimo za pogon vakuum, ki ne more povzročiti iskre pri pobiranju teh vnetljivih snovi, ki bi zažgala snov, izdelana pa je iz materialov, ki jih naftni derivati in druga organska topila ne poškodujejo.

Za pogon naprave potrebujemo gasilsko črpalko, nekaj cevi in medmešalec. Na sesalni vod medmešalca vstavimo dva običajna 200-litrska soda, ki sta med seboj povezana. V prvega se nabira razlita tekočina in ko je poln, vstavimo drugega. Drugi sod pa služi kot varovalo, da pobirana tekočina ne zaide v črpalko, saj ima vgrajen vodokaz in za kontrolo vakuuma manometer. Delovni pritisk ne sme presegati 0,3 bara, ker sod več ne zdrži. Napravo so v medvoškem Colorju že dvakrat koristno uporabili.

Utrinki z razstav

7. novembra je Arhiv Socialistične republike Slovenije pripravil razstavo ob 40. obletnici samostojnega delovanja. Na razstavi, ki je postavljena v prostorih Arhiva SR Slovenije, Zvezdarska 1, je prikazan prerez delovanja Arhiva od njegove ustanovitve do danes.

7. novembra 1945 je z objavo v Uradnem listu Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta in Narodne vlade Slovenije začela veljati uredba o ustanovitvi Osrednjega državnega arhiva Slovenije. Predhodnik tega arhiva je sicer deloval že od leta 1887, vendar je bil priključen Deželnemu oziroma Narodnemu muzeju, s to uredbo pa se je začelo njegovo samostojno delovanje. Arhiv je bil ustanovljen z namenom, »da zbira in hrani vse zgodovinske ali kulturno pomembne arhivske predmete in zbirke, zlasti take, ki se tičejo slovenskega narodnostnega ozemlja in slovenskega naroda«.

Danes hrani arhiv v svojih skladiščih okrog 15.000 metrov arhivskega gradiva. Najstarejša listina je iz leta 1163, najmlajše gradivo pa je nastalo pred desetimi leti. Več kot tri četrtine gradiva so dokumenti republiških organov in skupnosti, nekdanjih državnih in avtonomnih organov na stopnji dežele oziroma na podobni in višji stopnji ter družbenopolitičnih, delovnih in drugih organizacij in skupnosti, ki so delovale na območju Slovenije.

Pričujoča razstava prikazuje povojni razvoj Arhiva z vidika njegovih najpomembnejših nalog, ohranjanja arhivske kulturne dedščine za sedanost in prihodnost ter omogočanja družbi, da se seznani z njeno vsebino. Razstava je razdeljena na posamezne vsebinske celote: prostorska vprašanja, kadrovska vprašanja, varstvo arhivskega gradiva pred prevzemom v Arhiv, prevzemanje arhivskega gradiva, strokovna obdelava arhivskega gradiva, znanstveno-raziskovalno delo, uporaba arhivskega gradiva za raziskovalne, upravne in poslovne namene, Arhiv in javnost, vračanje arhivskega gradiva iz Avstrije in Italije ter delo arhivske konservatorsko-restavratorske službe. Razstavo in katalog je pripravil Vladimir Kološa.

Te dni je praznoval tudi Mestni muzej Ljubljana. Ob 50. obletnici delovanja muzeja so v prostorih Galerije revolucije Ljubljana, Mestni trg 10-I, pripravili razstavo Ljubljana v vojni fotografiji, s podnaslovom Fotografske beležke Mirana Pavlina. V letu 1984 je Mestni muzej Ljubljana pridobil fond 1678 fotografij Mirana Pavlina, ki so nastale v Ljubljani pred in med drugo svetovno vojno, večina jih je nastala v času italijanske okupacije, nekaj pa jih seže tudi v leto 1944.

Ob teh fotografijah spoznavamo medvojno Ljubljano z več strani: na eni strani gledamo podobo okupatorja in njegovega nasilja, na drugi strani pa vidimo utrinke iz vsakdana, na katerega vojna na prvi pogled ni vplivala — kopanje v Savi, sprehajalci v Tivoliju sredi sončnega popoldneva, obnavljanje Ljubljanskega gradu, lepaki za gledališke predstave. Kot nasprotje temu »mimemu in brezskrbnemu« življenju pa kažejo druge fotografije ljudi v dolgih vrstah pred trgovinami z racioniranimi živili, izložbo z napisom »Kruh je razprodan«, italijanske in nato nemške zastave, ki plapolajo z oken mestnih stavb in odgovor slednjemu: zanosen napis »Živela partizanska vojska« s srpom in kladivom. Ostremu fotografovemu očesu niso ušle niti grozljive podobe bratomorne vojne, ko se je del Slovencev udinjal okupatorjem in izdal svoj narod.

Vse te podobe, visoke dokumentarne in tudi umetniške vrednosti, nam kažejo zapleteno sliko tedanjega življenja in vzdušja na ljubljanskih ulicah ter nam omogočijo, da поблиže spoznamo življenje Ljubljane — mesta heroja med okupacijo.

Razstava, ki so jo pripravili delavci Oddelka ljudske revolucije Mestnega muzeja, bo odprta predvidoma do 20. decembra 1985.

Gozdana Miglič

Jubilej SSK Elektrotehna — Ilirija

Ob 15-letnici uspešnega delovanja kluba in zlatem jubileju Planice je bila v petek 15. novembra v rekreacijskem domu ŠD Ilirije v Mostecu redna letna skupščina Smučarsko-skakalnega kluba Elektrotehna—Ilirija. Po obsežnih poročilih in razpravah o delu kluba ter o nalogah v prihodnje so ob koncu skupščine razrešili dosedanj in izvolili nov izvršilni odbor. Nov predsednik SSK Elektrotehna—Ilirija je Oto Giacomeli, podpredsednik pa Štefan Jelenčič.

Več o delu kluba pa v prihodnji številki našega glasila.

J. Č.

Teritorialci prostovoljci

Teritorialna obramba vključuje v svoje enote tudi mladince — prostovoljce. To so dekleta in fantje, ki še niso služili vojaškega roka, zanimajo pa se za tako obliko aktivnosti in jih predlaga mladinska organizacija.

Za novo sprejete pripadnike TO organizirajo začetno usposabljanje, prostovoljci se svečano zaobljubijo, dobijo pa seveda tudi opremo, kakršno imajo drugi pripadniki teritorialne obrambe. Po programu občinskega štaba za teritorialno obrambo vsako leto organizirajo dvodnevno usposabljanje, kjer ti mladi dosegajo dobre rezultate, saj pripadnost temelji na prostovoljni osnovi.

Iz teh vrst tudi črpajo kader za šolo rezervnih vojaških starešin. Vojaki, ki so bili teritorialci — prostovoljci, dosegajo odlične učne uspehe, kasneje pa se dejavno vključujejo v enote teritorialne obrambe in organizacije ZRVS.

Zal pa zanimanje za te enote iz leta v leto upada. Pravi vzrok za to je težko pokazati, verjetno pa nismo izkoristili vseh možnosti za pridobivanje mladih. Potrebno bo več sodelovanja z različnimi društvi, kot so na primer taborniki, s pohodnimi enotami, zlasti pa z obrambnimi krožki po šolah.

Franc Podgoršek